Broj 45 Poštanski tekući račun. (Conto corrente con la posta) U Trstu, 8. novembra 1928. - God. VII. Pojedini broj 25 cent. God. VI.

„Istarska Riječ“ izlazi svakog četvrtka uveče. Dva puta mjesečno izlaze gospodarski prilog „Narodni Gospodar“. Pretplata za ujedinjenje iznosi [illegible] lira na godinu, a za inozemstvo 25 lira. Uredništvo i uprava lista: Trst (Trieste) Piazza Oberdan 1/II. Telef. uredništva i uprave 50-19

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

Oglasi stoje 8 lira za svaki centimetar visine u širini jednog stupca. Za višekratno uvrštenje daje se znatan popust. Uplaćuju oglasnu svaka riječ 40 cent. Dopisi se šalju uredništvu a novac upravi. Nefrankirana se pisma ne primaju, a rukopisi se ne vraćaju. Telef. uredništva i uprave 50-19

„Svogom nesrećom male stvari, a nesrogu sve polvari“. — Narodna poslovica.

Prefekt u svijetlu novoga zakonodavstva

Administrativne reforme ne možemo ovdje da sve navedemo, jer nam to prije svega nije ni moguće, a osim toga ostalo bi mnogo i sasvim nerazumljivo, za naš narod i u opće za onoga, koji nije potanko upućen u administrativni aparat jedne velike zemlje. Iz gomile reforama navest ćemo samo dvije: prefekat u svijetlu reforme i podesta u najmodernijem smislu korporativne države.

Mussolinijeva vlada je nanovo i u pitanju tajeri uspostavila auktoritet prefekta. Prije su prefekti bili više činovnici vlade ili zapravo jedne od onih stranaka, koje su bile u vladi, a tek podredno i državni činovnici. Prefekat je danas država, u njemu je za provincu koncentrisan državni auktoritet, on predstavlja državu i njenu moć. Razlika izmedju prijašnjeg i sadašnjeg shvaćanja položaja prefekta bit će odmah razumljiva, ako ovo istaknemo i ovo razumijemo: po liberalnoj ideologiji je suverenstvo u državi kod naroda ili drugim riječima narod je suveren da taj je narod zastupan u upravi države sad od ove sad od one stranke, koja salje sad ove sad one ljude, sad socijaliste, sad klerikalce, sad liberalce itd., po sadašnjoj talijanskoj ideologiji suverena jest država kao takva, država, koja je upravljena od najboljih ljudi, koji imaju iakodjer dužnost, da po svojoj uvidjanosti i savjesti oko sebe najbolje okupe i izaberu, da na njih poslije predje vlast. On, Mussolini je vrlo zgodno rekao: Allora il prefetto era sopratutto un agente elettorale! Ali drukčije nije moglo da bude, gdje je prefekat znao, da je on odvisan od izvjesne stranke i da i njemu odzvoni, kad stranci odzvoni.

Drukčija je dakle sada ideologija: Država je nešto, što je nad svima, nad strankama, nad ljudima. Sve što je u državi, u prvom je redu za korist države, interes pojedinca podvignut je i podredjen interesu države, interes pojedinca je moguć samo u okviru državnog interesa. Iz tog principa nastaju mnoge i mnoge posljedice, i ona najglavnija, da pojedinac državljanin sam nema nikakovih prava, nego sve što stvara tobože jedan krug prava njegovih nije drugo nego jedan skup koncesija, koje mu je činila država i koje mu ona može uzeti u svakom momentu.

U zakonu od 3. aprila 1926. o atribucijama prefekta navedene su one nove velike vlasti, koje su dane prefektima. Mi smo i njih već nabrojili u ovom svojem listu. Ali najbolje razjasnit će naznam pozicija prefekta poznata okružnica načelnika vlade, koja u nekoliko točaka navodja konačno sve ono što se tiče položaja prefekta i njegovog auktoriteta.

Iako smo već okružnicu donijeli bili u cjelini, hoćemo opet da najglavnije njezine principe ponovimo:

«Prefekat je najviša državna vlast u provinci. On je ujedno i najviši politički zastupnik fašističkog režima u provinci, i svi gradjani bez razlike, osobito pak fašisti moraju ga slušati i poštivati. Gradjani njemu podvrženi, dužni su, da s njime sarađuju. Ondje, gdje je to potrebno, mora da prefekat probudi i sredi rad stranke i različitim pravcima njene djelatnosti.

«Prefekat mora sam da vodi i organizira svu obranu, koja je potrebna u slučaju, da je u opasnosti fašistički režim. Prefekta je povjerena da vodi borbu protiv protivnika fašizma. Zato je i stvoren novi zakon za obranu države, koji daje bas prefektima najširu oblast. Mora nestati nezakonitosti, nesamo one, koja eksploatira u malenim, sićušnim lokalnim sukobima, nego i one veće, koji nastaje poslije težkih dogadjaja. Svako treba da se uvuči u zgavu, da je svršio doba represalija, da je svršio doba nasilja, a ma što se dogodilo i nasilja, a ma što se dogodilo meni zadesilo. Prefekt mora za-bio nikad preokrenuto staru Italiju i pokoriti svakim sredstvom, ponavljam svakim sredstvom, i sam pokušaj kakove demonstracije protiv sistema i tranih reprezentacija. Odnosi medju narodima tako su delikatni i mogu dovesti do takvih zapletaja, da se ne može uopšta trpjeti, da o njima odlučuju demonstracije neodgovornih elemenata ili provokatorskih agenata, koji traže, da nastane nesto, što je nepopravljivo. Kogod od prefekata ne bude postupao u tom smislu, bit će smatran nesposobnim i izdajicom, a kao takvog ću ga i kazniti. Nije ni potrebno napominjati, da prefekat mora uvijek javljati vladi istinu, a osobito onda, kad je istina važna.

«Javni red ne smije nikada biti poremećen. Fašistički prefekat mora da prepriječi sve svojom aktivnom pažnjom. Preprijeciti može on svako poremećenje javnog mira i reda time, da ukloni sve one uzroke, koji bi mogli dovesti do nereda.

«Režim, koji je svestran i auktoritativan, kao fašistički, mora da se brine i da marljivo nadzira kako se upravlja s narodnim novcem.

«Prefekat fašista nije prefekat iz demo-liberalnog doba. Onda je prefekat bio u prvom redu izborni agenat; danas kad se o izborima više ne govori, prefekat mijenja svoje lice i svoj stil. Po novom administrativnom i korporativnom redu prefekat je onaj, koji mora biti glava svega života jedne pokrajine, te on mora da dade provinci životni impuls, red i direktive. Prefekat mora da predusreće potrebe pučanstva i onda, kada te potrebe nisu javno izražene: on mora da istražuje te neizražene potrebe i mnoge još nepoznate nevolje pučanstva. Prefekat mora činiti dobra pučanstvu, koje to zaslužuje. Ovo nastojanje i tu simpatiju mora obratiti u prvoru redu k novim generacijama, organiziranim omladinskim udruženjima. Ovu mladež treba smatrati kao jedno veliko i sjajno obećanje sutrašnje fašističke Italije.

To su najvažnije točke iz okružnice na prefekte. Mislili smo, da je važno da se nešto potanje s njom pozabavimo, jer ona zaista najbolje ilustrira nama novu koncepciju položaja i važnosti prefekta. Sve to je u ostalom u logičkoj vezi i logička posljedica korporativne ideologije. Nema više stranaka osim jedne jedine: fašističke. I ta zbog toga, što nema drugih stranaka i ne smije da ih bude, prestaje biti zapravo stranka pa je režim, država. Stranka i država dakle se nekako slijevaju. Radi toga prefekat nije više izborni agenat, za njim stoji država i jedna jedina stranka. On ima čak i dužnost da nadzire tu stranku kao jednu državnu instituciju, ta stranka je dužna da suradjuje s njime, prefekat je najviši zastupnik države i najviši zastupnik fašističke stranke u provinci, on je drugim riječima najviši provincijalni organ i države i stranke; stranka i država se potpunoma kriju, one su jedno te isto. Ko je protiv stranke, je protiv režima, je protiv države.

U jednom od narednih brojeva nastavit ćemo s ovim razglabanjima.

Desetgodišnjica pobjede

Veliko zborovanje seljaka u Rimu.

Najveći izraž zahvalnosti ovoj vladi, a ujedno najveću manifestaciju radosti za pobjedu talijanskog oružja pokazala su dva velika zbora u Rimu i to najprije zbor seljaka te zbor invalida i ratnika. Oko 70 tisuća seljaka iz svih općina Italije, pa i iz onih najudaljenijih, došlo je za dan 3. novembra u Rim, da izraze svoju odanost načelniku vlade i da se poklone grobu neznanog junaka. Posebni vlakovi vozili su ovu veliku masu naroda, koji su do 3. ujutro svi stigli u Rim. U Rimu su uspjeli boravak po školama i kasarnama. Ujutro su seljaci pod neprekidnom kišom prodefilirovali ispred spomenika domovine. U 11 sati došao je u palaču Venezia načelnik vlade sa Mussolini u pratnji on. Giunte, Turatija i Bianchija. Sve kolone seljaka nisu mogle stajati na prostranom trgu, već su se zaustavile na krajnim ulicama, gdje su bili postavljeni mezafoni (altoparlanti), da čuju govor Mussolinija. On, Mussolini je izašao na balkon palače i održao ovaj govor:

«Poljodjelci Italije! Rim vas je primio s najvećom bratskom simpatijom. Vrijeme je moglo biti naklonije, ali vi ste naučeni prkosima atmosfere. Nije bez dubokog značenja što ste vi ovdje danas sakupljeni na ovom trgu, koji je srce Rima i prostire se od velike sjene nepoznatog vojnika, koji je mogućeo bio jedan od vaših; i nije bez značenja, što ste sazvani u Rim 3. novembra noći one desetgodišnjice pobjede, koja je bila u prvom redu napor seljaka Italije, koji nisu bili u radionicama već u rovovima. — U prvom redu hoću da pozdravim pionire poljodjelstva u našim kolonijama; seljake iz oslobodjenih krajeva, koji su konačno ponosni da pripadaju obitelji zajedničke domovine; hoću da pozdravim Sicilijance, seljake velikog otoka, koji danas mogu potpuno mirno da rade svoje poslove, jer je vlada željezom i vatrom ugasila ostatke razbojnika po selima. Pozdravljam sve seljake, a u prvom redu vaše žene, koje su vas pratile na ovaj zbor, od Piemonta do Puglie, od Veneta do Sardegne. — Vi znate da je fašistička vlada učinila mnogo za talijanske poljodjelce, ali ono što je učinila još je malo: preostaje još mnogo da se učini i mnogo će se učiniti. Iz tenoelijih razloga htio sam da poljodjelstve bude na prvom planu talijanskog gospodarstva: narodi, koji ostavljaju zemlju osuđeni su na propadanje i kad se ostavi zemlja badava je govoriti, da se treba njoj natrag vratiti. Zemlja je majka, koja neumoljivo odbija od sebe djecu, koja su je ostavila.

Htio sam da vam izrazim i svoju zahvalnost fašiste, jer iako je istina, da se je fašizam rodio u gradu, isto je tako istina da fašizam bez moćne seljačke pješadije ne bi pao stare režime. Hoću nadasve da budete ponosni, da ste seljaci. Kad ćemo se 3. novembra 1934. opet sastati na ovom trgu, uzalj, koji sad ovdje danas svezali izmedju režima i poljodjelstva bit će još nerazriješiviji. Ponosan sam da sam vaš prijatelj, vaš brat, vaš vodja. Nadam se da ću vas povesti većim i svijetlijim pobjedama.»

Govor on. Mussolinija bio je na više mjesta prekidan neprestanim klicanjem, a na koncu su ga pozdravili podizanjem zastava. Više se je peta načelnik vlade mornu pokazati na balkonu iza svršenog govora.

Zborovanje invalida i ratnika.

Po cijeloj Italiji je proslava desetgodišnjice pobjede proslavljena velikim svečanostima. Svi su gradovi i sela bila iskićena zastavama, svuda su se služile svečane službe božje za poginule vojnike, čitali su se proglasi o navještenju rata i o pobjedi, svuda su odzvanjali zvuci državne, fašističke himne i marša «Na Piavi». Naročito slavlje je bilo u Rimu, gdje su se sastali invalidi i ratnici iz svih krajeva. Preko 50 hiljada ratnika i 10.000 invalida došlo taj dan u Rim. Već ujutro rano otvorena je kuća majka invalida». Svečanosti otvorenja prisustvovalo je Nj. V. kralj i načelnik vlade on. Mussolini. Iza svečanosti je 10 hiljada invalida defilirado pred kraljem i načelnikom vlade. Iza toga su invalidi i ratnici došli na trg Venezia pred oltar domovine. Oko samog spomenika bili su sakupljeni svi ministri, državni podtajnici, generali, admirali i jedna skupina dobrovoljaca sa zastavama i grbovima dalmatinskih gradova. Oko podne došao je u palaču Venezia načelnik vlade, stupio na balkon i dao znak da će govoriti. U najvećoj tišini on. Mussolini održao je ovaj govor:

Teški invalidi, kojima ide moja narodna i duboka simpatija, invalidi, ranjenici, bolnici, drugovi! Vrijeme sa svojim jesenjim promjenama je fašističko, jer nas uči jedamput, da skratimo govore, ili još bolje, da ih ukinemo. Jedna ovakova proslava ne treba zaista mnogo riječi. Ipak dužim da je potrebito, da pred vama, drugovi, i pred cijelim svijetom opet potvrdim nekoje istine, koje su jasne kao sunce. Prva je ova: talijanskom se narodu nije nametnuo rat radi nenadanog napadaja; talijanski narod u majskim danima, koji prestaju sve sjajniji, bilo je odlučno rat: to je bio dakle spontani akt njegove savjesne volje. Druga ne manje jasna istina: talijanski rat, osobito u prvom razdoblju bio je naročito težak. Dokaz je u ovoj strašnoj i izvišenoj broju: šeststotina hiljada mrtvih (kod te riječi govornik pozdravi riječi, a tako i svi ostali), 400.000 invalida, jedan milijun ranjenika. Može se dakle ustvrditi, da su dobra dva milijuna talijana, vrlo talijana, koji su se rodili i koji žive na našem poluotoku, prodili svoje krv, da se ore biče, koje je izbačio iz njihove žilve: nova Italija. Treća jasna istina: pobjeda je bila jasno talijanska. Ratnici, već u bici u junu bio je po priznanju samih neprijatelja skršen otpor austrijske carevine; i ako je istina da su saveznici poslali nekoliko divizija, isto je tako istina, da smo u rujnu 1918. mi dali saveznicima čitavu vojsku. Četvrta je istina jasna više nego sve. Ovaj rat, koji je moguće bio jedini do danas u povijesti, u kome je učestvovao sav talijanski narod, dokazao je, kakvog su kova talijanski ratnici. Tu ima stranica nesravnjivog junaštva, stranica legendarnog junaštva, koliko u ratu na kopnu, u ratu na moru i u ratu u zraku. Iza velike pobjede bilo je neko vrijeme neizvjesnosti, koje nas je činilo da mnogo trpimo, ali eto pete i zadnje istine, i u jednom momentu sake bladi, koji su došli iz rovova uzme opet u ruke zastavu pobjede, i u oktobru 1922. pobjeda je bila za uvijek otkuplena. Drugovi, historička i revolucionarna važnost rata i revolucije crnih košulja je u tome: da je konačno od Alpa do Sicilije jedan sam narod, ujedinjen, složan, disciplinirana, odlučan da tvori veličinu i moć domovine.

Drugovi, govor svršavam s jednim pitanjem, ali prije nego odgovorite pomislite, da vas gleda veliki kralj, otac domovine i da vas sluša neznani vojnik. Ako bude trebalo, hoćete li učiniti sutra ono, što ste učinili. Što smo učinili jučer? (svi pozdravljaju rimski, dižu zastave i odgovore gromko «da!»). Odnesite dakle odziv ove svečane zakletve u svaki ugao domovine. Živila Italija!»

Iza tog govora priredjene su velike manifestacije načelniku vlade. Konačno je jedan svećenik na grobu neznanog junaka zapjevao «Tebe Boga hvalimo».

Poslije podne u prisutnosti kralja, načelnika vlade i visokih državnih dostojanstvenika blagoslovljen u crkvi Santa Maria degli Angeli grob maršala Diaza, vojvode pobjede. Tu je podignut spomenik velikom vojskovodji. Narod je kralju priredio veličanstvenu demonstraciju. Navečer je proslava zaključena velikom baklinacijom po cijelom Rimu.

Proslava pobjede u Vittorio Veneto. — Prošlog utorka vršila se u Vittorio Veneto proslava pobjede, kojoj je prisustvovao Nj. V. kralj. Svečanost je priredila vojska, borci, invalidi i fašisti. Poslije podne je kralj otišao prema Monte Grappa. Na putu je kralj bio svečano pozdravljen u Bassanu gdje se zaustavio. Drugog dana je Nj. V. kralj prisustvovao otkriću kule pobjede u Ferrari, gdje ga je pučanstvo primilo toplim manifestacijama. Tamo je pregledao i nove radnje za bonifikaciju i vodovod, pohodio bolnica i umjetničku izložbu. Navečer je prisustvovao svečanoj kazališnoj predstavi, a zatim otputovao iz Ferrare.

Načelnik vlade kralju. Načelnik vlade poslao je Nj. V. kralju ovaj pozdrav prigodom desetgodišnjice pobjede:

Neka Vaše Veličanstvo primi u ovaj dan, koji je posvećen desetgodišnjici pobjede, izraz neprestanog štovanja i odanosti fašističke vlade, naroda i oružanih sila domovine. Italija pod jakom pobudom režima slavi desetgodišnjicu pobjede u doba puno bujnih moralnih i materijalnih energija, uzdržanih suglasnom disciplinom cijelog naroda, koji radi te se uzdiže i sve više i kompaktnije okuplja oko Vaše Dinastije i Vašeg Veličanstva.

Nacija se ovog dana sjeća, da je Vaše Veličanstvo doživilo slavnu žrtvu rata, da je naložilo otpor do kraja i da je godine 1922 htjelo da spasi pobjedu. Iz tih znamenitih dogadjaja prošloga decenija vlada i narod vide sigurnu kob za buduća vremena.

Neka Vaše Veličanstvo blagoizvoli primiti moje duboko postovanje.

Kraljev odgovor. Nj. V. kralj je ovako odgovorio:

Nj. E. cav. Mussolini, načelnik vlade.

Baš su mom srcu mito stigli u ovaj dan osjećaji, koje mi Vi izražavate u ime vlade, naroda i oružanih sila, skupnih energija, koje su pred deset godina dale Italiji veliku pobjedu. Sa živim zadovoljstvom i sa vedrim vjerovanjem u budućnost potpomagao sam sredjeni i postojani napredak svake zdrave nacionalne aktivnosti, u stalnom gledanju uvijek sve jače i uvijek sve veće naše domovine. Vama moja blagodatnost i moji najljepši pozdravi. Vaš blagohotni bratučed Viktor Emanuel.

Zasjedanje ministarskog savjeta. — Prošle sedmice u utorak i četvrtak držao je ministarski savjet svoje sjednice. Na tim su sjednicama odobrene mnoge odredbe administrativne i ekonomske naravi i zakonski nacrt načelnika vlade glede atribucija velikog fašističkog vijeća. Od naročito je važnosti preuredba dosadašnjih odredaba glede naselenja u Somaliji. Načelnik vlade je saopćio prisutnim ministrima da je imenovao naročiti komitet za usavršenje načina rada i kontrole u državnoj upravi. Odobren je i nacrt zakona glede povišenje penzija osiguranima za nesposobnost i starost. Ministarski se savjet bavio i poljoprivrednim školama te je odobrio neke promjene glede putujućih poljoprivrednih škola, kako bi bolje odgovarale potrebama zemlje. Konačno su odobrene odredbe glede zaštite od bolesti nekojih biljaka i agrarnih produkata. Jučer se ponovno sastao ministarski savjet da nastavi svoj posao.

Njemačke reparacije. — Kako smo već više puta pisali, postoji nakana, da se revidira dosadašnji plan, kojim je Njemačka imala da plaća reparacije. Savezničkí komesar za reparacije Parker Gilbert došao je iz Berlina u Pariz, gdje će imati razne pogovore glede revizije dosadašnjeg plana otplate (Dawesov plan). Izgleda, da će Parker uložiti sve sile, da Poincaré primi njemačku formulu, prema kojoj bi se odbor za reviziju Dawesova plana imao sastojati isključivo iz stručnjaka, a ne od činovnika, koji su više ili manje navezani na instrukcije svojih vlada. Talijanski opunomoćenik za reparacije Dr. Pirelli bio je ovih dana u Londonu, gdje je imao pogovor sa engleskim ministrom financija na naročiti poziv ovog posljednjeg. Izgleda da je svrha ovom sastanku bila da engleski ministar financija Winston Churchill izvijesti talijansu vladu o razgovorima, što ih je Churchill imao sa Poincaréom i Parkerom Gilbertom o pogledu sastava komisije financijskih esperata za uređenje problema reparacije. U engleskim se krugovima tvrdi, da je držanje načelnika vlade on. Mussolinija u tom pogledu slično onom engleskom, to jest, da će talijanska vlada tražiti od Njemačke isplatu isto onakovu, kako će plaćati Engleskoj i Sjevernoj Americi.

Drugog je dana Dr. Pirelli stigao u Pariz, gdje je imao prvi pogovor sa Poincaréom. Izgleda, da je i kod Poincaréa Dr. Pirelli naglasio talijansko stanovište: Italija ne će dozvoliti Engleskoj ni Americi ni jedne pare više nego što ona primi. Ako se uzme u pretres način isplate, tada će Italija izneti svoja prava i dokazati, kako nije mogla od bivših neprijatelja (Austrije, Bugarske i Turske) da primi kakve reparacije.

Švicarski proračun. — Švicarsko federalno vijeće (parlamenat) je odobrilo preventivni državni proračun za godinu 1929. Prvi put iza 31 godine proračun se svršava sa suviškom od 2 milijuna franaka. Taj će se suvišak postići radi toga, što je ministar financija Musy znatno povisio carinske namete, pristojbine za biljege i izravne poreze.

Uzdrmani položaj francuske vlade. — U proračunu za godinu 1929. imala bi da uđu i dva člana (70 i 71), po kojima se nekojim francuskim crkvenim redovima dozvoljava da dođu u Francusku te da im se vrati dio vlasništva, što im je oduzet. Ide tu glavno glede francuskih misionera, koji su u kolonijama podržavali francusku politiku. Načelnik vlade Poincaré i ministar vanjskih posala upristali, da se prime ova dva člana u proračun, ali na to su skočili ministri radikalne socialističke stranke, koji se to odupiru, odnosno zahtjevaju, da se ti dviđaju ti članci. Moguće bi bilo već do do mirnog sporazuma, da se nije dogodio jedan slučaj. Dne 28. oktobra otkriven je u Ponsu spomenik Emilu Combesu. Combes je bio ministar predsjednik, koji je počeo izvršivanje, da se crkva odijelila od države i koji je uveo takozvano laičke zakone. Tom zgodom je držao prosla govor ministar prosvete Herriot. Dok su bili svi tamo prisutni došao je pred spomenik jedan mladić, koji je s drugi na nosio veliki vijenac da ga metne pod spomenik. Kad je došao do spomenika izvadio je iz vijenca čekić i njime od spomenika nos i nakazio lice. Nastala je velika gužvala i jedan je mladić, od o koji su nosili vijenac, bio ubijen. Ubi ni je pripadao »kaplejvim vikačima«, koji su članovi realističkog udruženja »action Francaise«. Radi toga se je i nastojalo glede rasprave o spomenutim čin na pooštrila.

U Angersu se držao kongres radikalne stranke, koji je izdao rezoluciju protiv **politike Poincaréa.** Nije se ticala izraz ličnosti Poincaréa nego njegove politike oslanjanja na desničare. Dakle potpuno nepovjerenje nacionalnoj uniji. Kao naravska posljedica zaključka ovog kongresa bila je ta, da su radikalno-socialistički ministri Herriot, Sarraut, Queuille i Perrier podali ostavku. Iza predaje njihove demisije Poincaré je sazvao na sjednicu ostale ministre, koji su zaključili, da vlada nacionalne unije ne može više da postoji iza demisije radikala. Radi toga je predsjednik Poincaré predao predsjedniku republike demisiju cijelog gabineta. Predsjednik republike je demisiju primio i odmah pozvao na konsultiranje predsjednika parlamenta i predsjednika senata. Izgleda da će dobiti Poincaré ponovno mandat za sastav vlade.

Krunjenje japanskog cara. — Prekjučer su započeče svečanosti krunjenja japanskog cara. Svečanosti će trajati puni mjesec dana. Prvi dan je započeo velikom carskom procesijom. Za vrijeme procesije, koja je trajala 6 sati sav je rad bio zaustavljen. Tokio je sav u zastavama i u svečanom razpoloženju.

Grčko-jugoslovenski pakt. — U beogradskim političkim krugovima se tvrdi, da će **20 ovog mjeseca biti potpisan grčko-jugoslavenski ugovor** glede luke u Solunu i međusobnog prijateljstva. Načelnik grčkog poslanstva u Beogradu, Politroniades, otišao je u ponedjeljak u Atenu, da tamo primi od grčkog ministra predsjednika Venizelosa potrebito informacije.

Bojkotaža strane robe u Poljskoj. — Po cijeloj Poljskoj započela je bojkotaža strane robe. U tu svrhu bio je među trgovima i industrijalcima sastavljen odbor, koje je sada dobio podršku i sa strane vlade. Ministar saobraćaja je naime ovih dana poslao odredbu svim bufetima na kolodvorima, da ne smiju prodavati robu tuđeg izvora. Tako će biti zabranjena prodaja tuđeg voća, sira i čokolade. U prvom redu su bojkotirani proizvodi Francuske, Italije, Čehoslovačke i Engleske. Ako to tako potraje mogu interesirane države da poduzmu diplomatske korake.

U Njemačkoj će ukinuti smrtnu kaznu. — Juridička parlamentarna komisija je odobrila ukinuće smrtne kazni. Upravni odbor parlamentarne skupine pučkaša je zaključio da u parlamentu stavi interpelaciju glede zabrane gradjenja oklopnih brodova.

Nedjelja, dan počitka i u Turskoj. — Turska vlada ide velikim koracima na putu reforama. Sada će vlada predložiti parlamentu da se ukine petak kao dan sedmičnog odmora i zamjeni sa nedjeljom i to iz razloga da se ekonomski život Turske metne u sklad sa drugim državama u Europi. Kako je poznato petak je kod muslimana ono što je kod nas nedjelja, ali kako vidimo, Kemal-paša se na vjerske odredbe ništa ne obazire na svom putu modernizirana, odnosno civiliziranja Turske.

Iza izbora u Švicarskoj. — Izbori u Švicarskoj ne će izmijeniti lice parlamenta. Rezultate smo objavili već zadnji put. Demokratsko-radikalna skupina izgubila je jedan mandat, ali ostaje ipak najjača u parlamentu. Konservativni katolici su najviše profitirali, jer su pridobili 4 mandata, socialni demokrati su pridobili jedan mandat na štetu komunista. Stranka agraraca sačuvala je svoje sile, liberalni demokrati su izgubili jedan mandat, socialno-politička stranka je izgubila dva, a komunisti jedan mandat.

Ošteta za ubijenog misionera. — U ministarstvu inostranih djela u Sangaju potpisan je protokol, po kojemu kitajska vlada ima da plati odštetu od 30.000 dolara za ubijstvo misionera Vanara, koji je bio ubijen u Nanchinu u martu prošle godine. Tim protokolom je kitajska vlada priznala svoju odgovornost i svoju obavezu prama strancima. Čim je talijanski generalni konzul primio ovu svotu, odmah je izjavio, da će novci biti razdijeljeni u dobrotvorne svrhe.

Domaće novosti

Proslava desetgodišnjice pobjede u Trstu. — Trst je dolično proslavio uspomenu na svoj najradosniji dan, kad je talijanski vojnik stupio na njegovo tlo, oslobodivši cijelu Julijsku Krajinu tuđjeg gospodstva. Sav je grad bio ukrašen trobojnicama, parobrodi u luci bili su iskićeni, a naveče je priređena silna rasvijeta. Kod svih svečanosti je prisustvovao član direktorija stranke comm. Melchiori, koji je došao iz Rima da zastupa centralno vodstvo fašističke stranke. Vladu je zastupao državni podsekretar za saobraćaj ekscelenca Cao. Svečanosti su se vršile ovim redom:

Rano ujutro je pokrajinski direktorij stranke položio cvijeće na vojničkom groblju u Redipuglia i na grobnici dobrovoljaca u Sv. Ani. U devet sati sastale su se na velikom trgu sve partijske, patriotske, boračke, kulturne i sportne organizacije, odakle su krenule k Sv. Justu, gdje je na otvorenom služio sv. misu za u ratu poginule vojnike tršćanski biskup mons. Fogar. Tu je bio pročitan ukaz o najvećenju rata i o koncu rata — pobjedi. Svečano otvorenje spomen-ploče poginulim iz Julijske Krajine i Dalmacije, a zatim u sali Brodograditelja otkriće ploče Emu Tarabochia. Udruženje bersaljera u Trstu predalo je bojnu zastavu podmornici «Enrico Toti». Za vrijeme službe božje gruvali su topovi sa ratnih brodova, usidrenih u luci. Poslije podne vršite su se svečanosti u Monfalconu i na mjestu bitaka.

Nijedna vlada ne odaje takovo priznanje onima, koji su izvršili velико djelo, da su se oblistinila čeznuća talijanskih patriota. Njihove žrtve nisu bile uzaludne, jer je fašistički režim najbolje jamstvo, da će se njihovi uspjesi cijeniti, a njihove žrtve stavljati pokolenjima za uzor. I ovi krajevi dali su svoj doprinos za pobjedu savezničkog oružja, što se najbolje vidi po visokim odlikovanjima, koja su zaslužili junaci iz Julijske Krajine, koji su služili u talijanskoj vojsci, kaošto i po broju žrtava.

Zemljište za školu u Sv. Vitalu. Prefekt istarske pokrajine je dekretom ovlastio višnjansku općinu da kupi od Antona Smoljana i Antona Deklića u Sv. Vitalu zemljište, potrebito za gradnju školske zgrade.

Drvo za gorjev na dražbi. — Općina Višnjan javlja, da će se 20. novembra držati na općini u Višnjanu javna dražba sa tajnim listićima za prodaju najboljem ponudiocu 560 paša drva za gorivo, koje se ima sasjeći u općinskoj šumi «Pepelaria». Isklična cijena je 36 lira 19 cent. po pašu. Sve druge formalnosti i informacije može se doznati u općinskom uredu.

Podvostručen porez na neženje. — Ko dekretom od 24. septembra ov. god. br. 2296 podvostručen je stalni i nadoknadni porez na neženje i to počam od 1. januara 1929. Kako je poznato zakonom od 13. februara 1927. udaren je porez na neženje od 25 do 65 godina. Od toga su izuzeti samo svećenici, teški invalidi, oficiri i podoficiri, koji su podvrgnuti stalnim formama, inostranci i oni, kojima civilni zakon zabranjuje stupanje u brak. Spomenutim novim dekretom oslobođeni su od poreza na neženje i oni, koji su stalno nesposobni za rad i koji su u sirotištu i nemaju apsolutno nikakvog dohotka.

Prema novom dekretu će porez na neženje iznašati 70 lira od 25 do 35 godina, 100 lira od 35 do 50 godina i 50 lira od 50 do 60 godina. To je najnižа mjera, koja se povišava prema visini plaćanja drugih poreza.

Do čega dovede nedozvoljeno pečenje rakije. — Poznato je, da vlasti strogo slijede za nezakonitim pečenjem rakije. Radi visoke takse sa strane finance ne isplati se pečenje rakije u jednostavnim destilacijskim kotlovima, koji su prije bili u Istri, a naročito se ne isplati, ako je količina malena. Radi toga je većina odustala od pečenja rakije. Nađe se po gdjegdje koji prijatelj rakije, koji misli, da će na sakritom mjestu speći nešto rakije, a da o tome ne doznaju vlasti. Nu kako rekosmo vlasti budno paze na ovakove kontravencije. Tako su ovih dana u šumi kod Butonege i Grimalde u pazinskoj okolici pekli tajno rakiju Ivan i Anton Bačan, Anton Malković i Mate Drušković. U jedan sat u noći zatekli su ih kod tog nedozvoljenog posla pazinski karabinijeri. Trojicu su odmah zadržali, a Ivan Bačan je pobjegao. Da ga zaustavi karabinijer Majner je odao hitac u zrak, Bačan se zaista zaustavio, ali kad je karabinijer došao k njemu, udario ga kosirom po pesima, prekinuo mu remenje i malo ga zarezao. Karabinijer je u obranu odapeo drugi hitac, kojim je ubio Bačana.

On. R. Ricci u Puli. — Na Dušni dan došao je u Pulu na torpednjači «Ippolito Nievo» vrhovni nadzornik Balilla poslanik Renato Ricci. Na pristaništu su ga dočekale vojničke i civilne vlasti te sve mladenačke organizacije. Pregledao je postrojene čete balilla i avangardista. Posjetio je grobije ratne mornarice i položio cvijeće na grob N. Saura i mornara, poginulih na podmornici «F. 14». Posjetio je još nekoje mladenačke i školske ustanove, a naveče prisustvovao sjednici Opera Nazionale Balilla. Drugog dana istom torpedinijerom je otputovao u Porto Cersini.

PODLISTAK

E. ECKSTEIN:

Marcello Casca

Historička pripovijetka.

Sredinom četrnaestog stoljeća vladao je Milanom kruti Bernabò iz kuće Visconti*). Bio je vladar pun čudnih protuslovlja. Bio je darovit i volio je ljepotu u umjetnosti i u naravi. A ipak je bio bezobziran tirnik, grozan i nasilne ćudi.

On je strastveno ljubio lov. Kad bi onako u pratnji svojih vojnika tumarao poljanama i šikarama, čuio se je Bernabò Visconti bogatijim i sretnijim nego li u sjajnim dvoranama svoje palače.

Željeznom ustrajnošću proganjao je osobito svoju najmiliju divljač, divlje veprove, pa kad bi kojega ubio, radovao bi se kao vojskovodja, koji je potukao neprijatelja. U takovim zgodama znao bi ručati pod sjenovitim drvećem.

«Divan danak!» kliknuo bi pobjedonosnim glasom, ispijajući rujna vina; — a riječi oduševljena vladara nisu se samo tičale uspješna lova, nego i divnog plavetila lombardskog neba, bljajućeg se granja i divnog obzorja.

A i u drugim je zgodama odavao Bernabò svoju veliku ljubav do svega, što je bilo lijepo. Njegova palača bila je uređena najljepšim i najbiranijim slikama bizantskih i talijanskih slikara. Provençalski trubaduri*) koji bi sa obala Rhone i Dunava donašali sa sobom umiljate pjesme, bili su uvijek lijepo primani u kneževim dvoru. A ponajviše oduševljavala ga ženska ljepota, za koju je tvrdio, da je cvijet života. Njegovom ženom bila je najslavnija ljepotica Italije, lijepa i nježna poput božjeg anđela. Ružne ženskinje, koje svoje ružno lice nisu mogle opravdati starošću, bile su kneza odurne. Nazivao ih je lažnji inače iskrene prirode.

Muževi, koji su uzimali ružne žene, za volju kakvoj koristi, bili su mu odurniji od kukavica i izdajica.

Čovjek bi zaista mislio, da je ovakov vladar, koji je toli volio ljepotu, morao biti i dobar i blag vladar. Da tomu nije tako bilo, spomenuli smo već na početku. Bernabò nije dodušе gazio zakona, no zakoni, kojima je vladao vojvodinom, nadišli su Drakonovu strogost. Osude oprštivao bi tako nemilosrdno da je narod tamni onaj kašteo, u kojem su se nalazile uze, izpoređivao sa Danteovim paklom.

Osobito oštri bili su zakoni o lovu. Nitko u vojvodini nije se smio baviti lovom, izim plemića, koje bi Bernabò sam u lov pozivao. Tko bi ubio divljač, pa bilo samo zato, da se od nje brani, onoga su za cijelo čekala vješala.

U Sestu, nedaleko od prijestolnice živio je veseo mladić, po imenu Marcello Casca. Bio je sin trgovca Kornelija Casca, koji je u Bolsanu, glavnom sterištu tadanje mletačke trgovine, stekao mali imetak, te ga ostavio svom jedincu.

Pjesnička zanesenost za jednom plemkinjom sklone mladog Marcella, te on odje u Milan. Bio je vješt provencalskoj pjesmi te je znao i niloglasne stihove slagati. Nu je to se je gospodja više bavila odgojem svoje petero djece, nego li pjesmom njena obožatelja, a imala je uz to gorogadna muža, koji bi se bio teško sprijatelji s provencalskim običajima, to je Marcello, čije ree nije u tuj stvari bilo ni najmanje upućno, napustio doskora svoje lirske pesme i ljubice na groblju, pa se dao — poput Cincinata, kad je ostavio mač — na gospodarstvo, a ujedno na izučavanje nekih nauka na polju pravničkom.

Nekoje je imanje izvrsno uspjevalo. Brojni njegovih sluga povećavao se. Susjedi, a i susjede susjede rado su ga gledale. U kraju sve bi mu bilo po volji, da mu nisu svojovi Njegove Visosti dan na dan pravili sretu.

Posjetio je ga je proždrljiva zvjerad najviše puta, bio je tako prostran, da bi bio htio i ljudi zidom, kao što su to obično radili drugi posjednici manjih dobara u okolici.

On poraznjosti stražare, koji će zvjerad vikom i drekom plašiti. Nu to mu je samo za kratak čas pomoglo.

Činilo se, kao da lombardski vepravi znadu da je samo vojvodi dozvoljeno, da ih tamani. Svakim danom postajali su sve to drzovitiji i bezobrazniji. Pače i lijepa baština sa divnim, južnim talijanskim cvijećem oskvrnuli su i prerovali poput hijena kad dođu na groblje.

Teška srca podnosio je to Casca. Nu jedne večeri izrazište veprovi na smrt njegova slugu, koji je stražio. Sada nestade mladom Bolsijcu strpljenja. Znao je predobro, da mu neće ništa pomoći, ako se potuži kod vojvode. Nekoje je moljore vojvoda pačo kaznio i velikim globama.

«Pomozi si sam, pomoći će ti i Bog», govorio je Marcello, — pa volim se ogriješiti o lovski zakon, nego da se dadem bez obrane rastrgati; pa napokon to nije zakon, već silnička, bresranma samovolja.

On se dade potajno na posao. Od njegovih ljudi znao je samo neki čvrsti monah iz Fiorence po imenu Guido Vascadanti za tajnu, jer se je češće puta iztakao kao vjeran i pouzdan sluga.

U zajednici s njim Marcello Casca razapne mreže na dvadeset različitih mjesta.

Već prvog dana mogao se je podičiti i uzradovati, jer su se ulovila dva vanredno silna vepra.

Ubivši životinje sjekirom i nožem, zakopa ih pomoću svog Fiorentinca na onu mjesto, koje je najviše stradalo od vepar-

---

*) Visconti su porodica lombardskih plemića. Prvi su put spomenuti u XI. stoljeću. 1277 postali su gospodari Milana i 1395 vojvode. Bernabò je umro 1385. Bio je vrijedan ratnik.

*) Putujući pjevači u Francuskoj u srednjem vijeku. Svaki trubadur je imao svoju gospodju, koju je u pjesmi slavio, ali često nije ni poznavao tog svoga ideala. U Italiji su se zvali trovatori.

Opadanje radjanja u Trstu. — Mjesne novine konstatiraju, da se u Trstu radja premalo djece, premda ima dovoljno brakova parova. Za razliku: izmidju godina 1914 i ovu, premada je godine 1914. bila u Trstu 13.000 manje stanovnika. U oktobru ove godine rodila su se u Trstu 272 djeteta, a u oktobru 1914. rodilo se 509 djece. Istina je, da je u oktobru ove godine bilo manje mrtvih: godine 1914. umrlo u oktobru 328, dok ovog oktobra 264, ali ipak je u oktobru 1914. bilo rodjen 181 više od mrtvih, dok ovog oktobra je samo 5 više rodjenih nego mrtvih. Žalosna je i ta činjenica, da prvih 10 mjeseca ove godine iznaša suvišak živih nad mrtvima samo 68, dočim je godine 1914. iznosao višak 1494.

Pazite na djecu! — Malo što nije užasnom smrću poginulo u Pali maleno dijete Gino Zuner. On je zaspao na ognjištu uz vatru i u snu se približio vatri, te mu se upalilo odijelo. Kad je to vidio njegov stariji brat, pozvao je susjede, koji su silnom skočili i razderali zapaljeno odijelo sa djeteta, te poskrbili da dijete bude odmah odvedeno u bolnicu, i gdje je i smrtnjeno u vrlo teškom stanju radi bolnih opeklina.

DOPISI

IZ RIJEKE.

Ch, taj praznovjerni svijet! - Jajske ljuske i opali. - Prsten nadvojvotkinje Sofije. Tijara madžarske grofice. - Marija Stuarda. - One tri.

Ovih dana upitao me je neko sasvim neočekivano:

— Gospodin Božac, jeste li vi koliko praznovjerni?

— Nisam, odgovorio sam krepkim glasom, kao čovjek, koji je uvjeren, da govori istinu. Onaj se drugi malo nasmijehnu pa će mi:

— A kako da se onda tumači to, da vi ujutu, kad ga izjedete, svaki put razdrobite ljusku?

Ja sam zaista imao taj običaj, i odmah se sjetih, da se to drobljenje kod mene traže već nekih četrdeset i više godina, sve otkad su mi ono bili utuvili u glavu, da to mora činiti svak, tko ne će da umre od sušice... A ja sam u mladjim godinama bio nekako boležljiv, pa evo stao da drobim ljuske, sve od straha pred tetom «Skicom».

Kasnije nisam se više plašio sušice, ali ono drobljenje je ostalo: prešlo mi je u navadu, te ja drobio i drobio.

Sada pak, budući upozoren, odlučio sam da od one smiješne navike odvikneni, te ja one iste večeri, pošto poveče-rah, ostavih jajsku ljusku na pladnju i digoh se sa stola da ću izići. Ali — hoćete li vjerovati? — nisam učinio ni tri koraka i već se okrenuh, približih se stolu, uzeh ljusku medju prste i — razdrobih je. Vi ćete, dakako, zinuti i reći: — Ta je li to moguće u ovom našem dvadesetom stoljeću!

Ajte, molim vas vi i s tim vašim dvadesetim stoljećem! Kamo sreće, kad bi sve ludosti, što ih ljudi, i najkulturniji, u ovom dvadesetom stoljeću čine, bile ovako nedužne i neškodljive kao ova moja! A sada, pošto sam vam pokazao slamicu u mome oku, de da pogledamo malo gredu u vašem. Koliko vas ima medju vama, koji ne biste u utorak ništa započeli, a za petak govorite, da je vrlo nesretan dan? Ima vas, dakako, koji će reći, da su i to balavije i da su vam u životu najljepše prolazile baš one stvari, što ste ih započinjali u petak. A zar nije i ovo neka vrsta praznovjerja? A što je pak ono, kad polazite u lov, pa vas neko zaustavi i upita: kamo? A kad ilite da sklopite kakav posao, pa vam presječe put crni mačak ili žena ili dimnjačar? I sve ove i tisuće drugih sličnih stvari? Zar nisu to sve ljudske jajske ljuskama, što ih ja onako mislite, da su te i takve ludorije dostojnije ovoga našega dvadesetoga vijeka od onog mog drobljenja jajske ljuske?

— Nema, braćo, tajde: praznovjerje je to jest, od koje ljudje još uvijek cijeli svijet. Da spomenemo samo one stotine milijuna ljudi, što žive u Indiji. Oni su nesretnici u vječitom strahu: sve ima za njih neku tajnu moć, od koje se plaše: kamen, potok, stablo — sve. I mi nas je, hvala Bogu, danas toga nešto manje, ali držim, da tema ni ovuda čovjeka, koji bi i u tom pogledu bio sasvim čist. Evo vam avijatičara! Pametna, zdrava, moderna čeljad — svak bi rekao: u ovoma barem nema praznovjerja. Ima, i te kako da ima! Ne bi vam se oni ni za živu glavu digli u zrak, a da ne bi sa sobom ponijeli kakvu etitinu, kakvog psića, mačka, batku ili ma i samo jednu koščicu zaklanog pileta ili kakvog drugog blaščeta.

Hoće li se kadada čovječanstvo otresti tog ludog praznovjerja? Hoće, ali nesko. Ako koja žena usni tri broja, pa ih igra na lutriju i oni slučajno iziđu, ona će žena, dok bude živa, vjerovati u sne. Tako i ribar: ako ga vi upitate, kuda ide? — pa ako slučajno onog puta ne ulovi ništa — on će do vijeka misliti, da vi imate neko zločesto oko.

Vi svi znate, što je — opal. Opal je onaj svjetlucavi dragi kamen, što neprestano mijenja boje. Dragulj kao i svaki drugi, ali kušajte ga vi darovati kome i vidjet ćete, kako će vam ga odbiti. Zašto? Zato, jer da taj kamen nosi nesreću. Kušajte vi njemu dokazati, kako je to ludo, a on će vas i protiv vaše volje uvjeriti, kako je to pametno. Nabrojit ću vam nekoliko strašnih slučajeva, koji da su u vezi s tim kamenom — opalom, i vi ste frigani: ostat ćete otvorenih ustiju i ne ćete znati, što da odgovorite. Evo vam par takovih slučajeva:

Pokojni prijestolonasljednik, Franc Ferdinand bio je poklonio svojoj ženi Sofiji prsten s jednim krasnim kamenom — opalom. Prvi put natakla je ona taj prsten na ruku u nedjelju 28. juna 1914., i ona je tega istoga dana, kako znate, poginula zajedno s mužem u Sarajevu.

Od svih dragulja pokojnom su ruskom caru Nikolaju bili najmiliji opali. Svaputa na košuljama, što bi ih nosio, bila su od tog kamena — pa eno, kakovo su mu zlo donijela, govore oni, što vjeruju u neku užasnu moć tog dragulja.

Ruski Veliki knez Nikolaj imao je jednog rodjaka, koji je bio oženjen s nekom Madžaricom, groficom Staraj. Veliki je knez toj svojoj rodjakinji poklonio jednom nekakvu prekrasnu tijaru svu uresenu samim biserima i — opalima. Jedne noći bila je u njezinoj kući nekakva velika svečanost, kojoj je prisustvovala i sama pokojna austrijska carica Jelisava. Lijepa grofica imala je te noći na glavi onu prekrasnu tijaru, i sjutradan su u jednom jarku, tri milje daleko od dvora, našli mrtvu nju i njezine dvoje djece. U pismu, što ga je iza sebe ostavila, objasnila je sve: svome mužu bila nevjerna, pa kako je doskora bolno sve da dodje na viđelo, ubila je djecu i sebe. Veliki knez Nikolaj izdao je odmah nalog, da se tijara prelomi i opali izvade, da ne bi još kome donijeli nesreću.

Opale je silno voljela i škotska kraljica, Marija Stuart, koju je engleska kraljica Jelisava dala pogubiti na stratištu. Nježina tjelesna straža bila je sastavljena od najlepših momaka kraljevstva. Kad bi joj se koji dopao i pošto bi s njime provela nekoliko ugodnih ura, natakla bi mu na prst prsten od opala, a to je bio znak, da se taj momak mora smjesta da uhvati i pogubi, da ne bi što izbrbljao...

Pokojna carica Jelisava voljela je rubine, pa unogi vele, da su joj oni i donijeli svu onu strahovitu nesreću. Vi pitate: Što ja velim na ovo? Ono isto, što i vi o onim jajskim ljuskama, što ih ja onako drobim.

I za našu se je Rijeku govorilo, da je kvarnerski dragi kamen. Jest, ali koji kamen? Zar smaragd? Topaz? Dijamant ili brilant? Neka bude sve, samo ne — opal, da nam ne bi našu lipu Riku zadesila kakva sreća tuga ili nevolja. Da pravo kažem, ja u sve to vjerujem vrlo malo ili baš ništa, ali svejedno, meni se ova riječ — opal nimalo ne svidja i to zato, što čini rimu sa — propal. Čujte ovu pismicu:

Kad bude Rokac stavil opal,
Ćes se moć reć, da j' brižan već Sal.
Žeje se raspal, on nebog propal!
I ćes mu j' sve dal — on vraži opal.

One tri:

Juče se na Korzu srela dva prijatelja. Jedan ce drugome, koji je išao tužno, glavu sasvim obješene:

— Ama što ti je, te si tako žalostan? Čujem, da imaš veliku sreću na lutriji.

— Da — dobio sam neke malenkosti, odgovori drugi. Prije dvije godine dobio sam dvadeset tisuća lira, malo kasnije četrdeset hiljada, onda trideset i pet hiljada pa četiri puta po deset hiljada, nekoliko puta po 4500 lira i još nekoliko ambaba — ali već je cijeli jedan mjesec, što mi ne dolazi ni jedan broj, kao da je strela udarila u nj... To je, što me muči.

Jadan čovjek!

Ona druga:

Danas je Mićelin sreo na ulici neku gospodju, svoju znanicu, pa će joj veselo:

— Baš mi je drago, da vas vidim. A što radi vaš gospodin muž?

Nato će mu gospodja tiho, žalosno:

— Ali moj muž je već umro — vi biste to morali znati

— Kako ne! kako ne! — brzo će Mićelin. Ja sam samo htio da pitam: što radi vaš pokojni muž...?

Ona posljednja: Kad su na Rijeci još bili honveđi, jedan kapral muštrajući vojnike reče im jednog dana: — Vidite, tamo ima jedan zid. Kad vi dodjete marširajući do njega, ja ću vam viknuti: stoj! — i vi ćete stati, ali ne radi toga, što je onđje zid, već zato, što sam ja rekao — stoj!

Rokac.

IZ ĆIĆARIJE.

Naše prilike.

Poznato je da je Ćićarija domovina bijedja pa zato su se muškarci uvijek iseljivali u plodnije krajeve ili onamo, gdje su nalazili zarade. Ostatak je morao da živi na svom kamenitom tlu, kubureći iz godine u godinu, sad bolje sad slabije. Ni ova godina nije najbolja, jer smo se nadali, da će biti plodnija nego što je bila. Najprije silne kiše, a poslije jaka suša uništila sve. A kako i ne bi kod nas, kad je uništila plodove i u dobrim debelim zemljama. Nisu se ispunila ni naša očekivanja, da se sagrade novi zdenci za vodu, kako su to na općini govorili. Kad su se drugdje gradile školske zgrade očekujemo da će se i kod nas. I u cestu smo polagali mnogo nade, da ćemo naime mnogo raditi. Za sada na cesti radi samo šaka radnika, a ostali počivaju.

Glavna naša dobit je od ugljena i marve. Mislili smo, da će cijene biti više nego što su. Sve ide nekim stalnim redom, a ne onako, kako se nadamo. Čovjek mora da računa s onim što jest i da prema tome i udesi svoj život, to jest spusti ili stisne pas. A, poput drugih godina preživiti ćemo i ovu uvijek u nadi, da će buduće godine biti vremenske prilike bolje i plodovi obilatiji.

IZ POREČŠTINE.

Pronevjerenje na općini u Poreču.

Ovih se dana ustanovilo, da je općinski blagajnik u Poreču, neki Josip Moufalcon pronevjerio općinu za svotu od 200.000 lira. On je naime u septembru mjesecu dobio redoviti godišnji dopust. Kad mu je dopust istekao, molio je da mu ga produže, što mu je bilo i udovoljeno. Nu on se više nije vratio u Poreč. Pitali su mu oca, a on je izjavio, da je njegov sin išao na Rijeku, a odavle prešao u Jugoslaviju. Općinski komesar je odmah pregledao sve knjige i konstatirao je da je sve u redu. Sumnjivo je bilo, da su manjkali samo ključi od blagajne, dok su se našli ključi od svih drugih ormara. Radi toga su slomili blagajnu i konstatirali, da je Monfalcon pokrao općini 200.000 lira. Odmah je došao iz Pule jedan prefektijski savjetnik, da istraži stvar.

Ova drska nevjera općinskog činovnika silno je djelovala na poročke gradjane i seljake iz okolice ove prostrane općine. Nema govora da je to veliki udarac i za općinsku upravu, jer će se manjak od 200 tisuća lira znatno osjetiti.

IZ ROČA.

Grom ubio čovjeka u kući.

Već dugo vremena traje ružno vrijeme. Čim se malo razvedri opet se nebo naoblači, često puta u pratnji oluje. Tako je bilo i u subotu navečer. Zastrlo se nebo oblacima, podigla se oluja, sijevalo je i svuda naokolo udarale strijele. Jednom riječju bilo je vrlo ružno vrijeme. Strijele su udarale u stabla. To nevrijeme gledao je sa prozora i seljak Anton Hlaj «Kalac» iz sela Hlaji kod Roča. Jedna je strijela udarila i u njegovu kuću i to u prozor, otkuda je on gledao. U kući nije bilo nikoga, pa kad su došli, vidili su Antona Hlaja, gospodara kuće, kako okamenjen stoji na prozoru. Bio je mrtav. Strijela, koja je udarila u prozor ubila ga je, a da se on nije ni srušio, već ostao onako nagnut na prozoru, podupriješi glavu rukom. Kako je dakle stajao, tako je i ostao.

Svaka nagla smrt je ružna za one, koji ostaju. Svi su općinari ostali zapanjeni ovom nesrećom. Hlaj je bio vrlo radin i sledljiv gospodar, koji ostavlja za sobom lijepo imanje i veliku obitelj.

Ortopedijski institut A. ZECCHI
Via Roma 31 — TORINO — Primo piano nobile

Aparat Zecchi zaustavi

K I L U

Sretna počast jedne gospodje i gospodina iz Veneta

I to gospodina Salute i Josipe D'alpaos, stanujući u Garna D'alpago (Prov. Belluno), koji nam šalju svoje fotografije sa dozvolom, da javno objavimo da su se ozdravili sa **APARATOM ZECCHI,** koji će biti bezplatno kušan na osobama koje to interesira, ljudima, ženama i djeci od iskusnog ortopedika u slijedećim mjestima i danima:

Gorica: Utorak 13. i srijedu 14. novembra u «Albergo Angelo d'oro».

TRST: Četvrtak 15. i petak 16. novembra u «Albergo Moncenisio».

Pula: Subota 17. novembra u «Albergo Miramare».

Zadar: Nedelja 18. i ponedjeljak 19. novembra u «Hotel Bristol».

Rijeka: Utorak 20. i srijedu 21. novembra u «Albergo Riviera».

---

skih navala. Ne crimen, govorio je on i poete ... gdje ste i ... rješili!

Tako je radio tri dana za redom. I u istinu nisu mu životinje za dugo vremena dosadjivale.

Su Guido, u čiste se je vjernost Marcello odi pouzdavao, bio je prevrtljive i lopovske ćudi. Dao se je zavesti na nevjernu vekom nagradom, što je zakon daje onomu, koji ola zvjerokradicu. Naredba vlasnika naime glasio je i izričeno i sukriveu obećavala tri stotine zlatnih dukata, ako svog druga ola sudu, a on sam nije bio ažnjen.

Marcello Casca dakle uhapsiše jednog ...tra, dok je još spavao, umoran od učeg ... i noćnog rada, te ga na brzo odvedoše ... vojvodski grad.

Svim sudskim razpravama, u kojima se sudile zvjerokradicima, običavao bi ... sudjelovati sam vojvoda.

Vanredno ga to zanimalo. Propitivao bi ... najsitnije potankosti. Kadkada znao bi ... uticati i u preslušavanje, te nalagati ... ima koja da pitanja stavljaju. U ostalim kosa nisu od posljednje naredbe ni dvije ... prave bile. Jedino čeljade jogunaste ... kao Marcello, mogao je svoju glavu ... tavljati na kocku, premda je znao, da ... ela na njega dobro i samo placena izdaja.

Čijela parnica proti Marcellu Casca tek ... je dvadeset časova trajala. Guido Va... i dvanti pripovijedao je sve po istini po... se, Bože, milanskom narodu, koji trpi još Bernabôa! Ima li danas gdjegod slobode i sigurnosti? Što mi je stalo za taj kukavni svijet, za ta kukavna stvorenja?»

I ipak, kad ga odvedoše u dvorište, gdje je sunce svojim zlatnim tracima grijalo divno ono zelenje, spopane ga očajanje:

«Dajte mi da živim!» kliknе tamajući rukama. «Samo kad gledam to božansko svjetlo, kad udišem ovaj zrak, kad čujem glas ovih zvona — ah, već i to samo za me je silna i neizmjerna sreća!»

On nariče. Nu njegovo jaukanje ode bez traga, kao i zadnji nejasni glasovi zvona, što zvonjaše na «Zdravu Marija». Igra je bila svršena; nije bilo više nade. Vojvoda običavao je govoriti: «Vladar, koji osudjeniku daje slobodu postaje sukrivcem kažnjivog djela.» I u istinu nije se još nikad dogodilo, da bi bili Visconti pomilovali zločinca, a takovim se smatrao prekršitelj kneževskog lovskog zakona.

Tri dana poslije izvršit će se osuda na kastelskom trgu tik pred rimskim amfiteatrom.

Krvnik nemilosrdnog vojvode bijaše po starom običaju priredio velika, crvenim suknom zastrta vješala, do kojih je vodilo sa iztočne strane šest stuba, pokritih crnim suknom.

Dva sata prije nego što će izaći sunce, izvedoše osudjenika iz kaštela.

Iz osobite milosti smio je zadržati na sebi svoje pošteno odijelo, a nisu mu odrezali ni lijepe tamnosmeđje kose. Pripovijedalo se, da se je zbog toga i sama vojvotkinja za nj molila.

Svezanih ruku, blijeda lica, nu ipak slobodno i odvažno, stisnutih usana, kao da se boji, da bi mu i u zadnji čas mogao umaći pevik — tako koračaše Casca dugim trgom, koji je bio pun ljudi, a ponajpače žena, kao da je sajam. Vojvoda je to želio. Svi njegovi podanici, od plemića pa do najprostijeg seljačkog sluge valja da budu svjedoci pogubnog tog čina. Istom strogošću bit će svaki kažnjen, koji se ogriješi takovim zločinom kao Casca. «Demonstratio ad oculos», zvali su to pravoznanci, a «jedan put viditi, više pomaže, nego tri puta čuti!» bila je Bernabôva lozinka.

Vojvoda sam, okružen mnogobrojnim dostojanstvenicima, dvorjanicima i časnicima, sjedio je na uzvišenom prijestolju. Njegove žene nije bilo. Krvnikove sluge odvukoše mladog Cascu polagano uza stube. Stari nekakov sudski pisar pročita mu još jednom smrtnu osudu. A onda stupi k osudjeniku jedan svećenik, te ga stane tješiti i na smrt pripravljati. U tili čas svuče krvnik svoju kabanicu.

Mnogobrojnom svjetinom proleti u taj čas tajinstven i mutan žamor, na polak sažalenja, a na polak užasa.

Krvnik — il carnefice — bio je svjetlosnoga vrst sablasti, gadnog djavola, koji već dodirom može čovjeka obesčastiti. Stojeći u crvenom, tijesnom haljinu i u kožnatim blačama jednake boje, imao je na ostriženoj glavi poput plamena crveni kapu i perjanicu te izgledao je, kao da se je u krvi okupao. (Slijedi.)

Franina i Jurina

Fr.: I tako su prošli i Svi sveti i svek dušni dan. Tužni dnevi!

Jur.: Su, ma za onch ki su živi. Mrtvi imaju svoj mir. I ki je na ovem svete bil človek, danas je puli Boga, hvala i čast mu budi! svetac.

Fr.: A ter je tako. A ki j' bil poredan, pikakov, zločest, nepravedan, prepotentan i sve zlo ča j' kade, on se sada po sakrabojsku cmari tamo dale puli onega crnega, oslobodi nas sveti Križ!

Jur.: I koliki je još prit na one grde gradeli i tulit od muki i trpljenja: — A, ju mane! ča sam ja ono storil! Zač sam bil tamo dole na zemlje onakova beštija! Zač nisam bil človek, kako Bog zapoveda? Zač sam preganjal iskrnjega svojga! Zač sam pljuval na njega! Zač sam ga maltratal! Zač nisam bil prama njemu srca milostivega! Zač sam mu zinal, ča j' bilo njegovo! — I sve će se tako kajat, ma će bit prekasno.

Fr.: I još će vapit: Zač nisam poslušal staru crekvenu pismu, va koj se piva:

Dan od gnjega strašnom silom
Razorit će svet pepelom
Kaže David sa Sibilom.

Jur.: nastavlja:

Koliki će trepet biti,
Kada sudac bude priti,
Sve potanko razviditi.
Sudac dakle kada sidje,
Sve otajne tad se vide,
Ništ bez kazni ne otide.

Fr.: Ja, ja! Tamo se ne ć pitat, ni kako ki misli ni kako govori, nego kako j' na ovem svete živel i delal. Ki j' delal dobro, uživat će rajsku diku, a ki j' delal zio, poć će — Križ Božji budi! — vragu na račun.

Jur.: Tužni dan će onaj biti,
Kad se s prahu probuditi,
I na sud ce krivac iti.

Fr.: E, e! Pak kada budu one trumbeti strahovito zatrumbetale.

Jur.: Smrt i narav čudit će se,
Kada mrtvi probude se,
Da im djela razvide se.

Fr.: Zato sam se ja, Jurino, vavek više bal života nego smrti. I vavek sam bil va jednem strahe, da ne bim iskrnjemu svojmu napravil više zla, nego dobra.

Jur.: Zato i trebe kadagod malo misleti na smrt i na plaču, ka će za njum prit.

Fr.: Ki misli na mrtve misli i na smrt, zato je mane baš drago, kad vidim, kako ljudi poštuju svoji mrtvi i kako njim na Svisveti nose krunice, rožice i svećice, da im barem za jedan dan va lete grob rasvete.

Jur.: Baš je bilo lepo videt ovi dni naši cimiteri. Tu se je pralo, čistilo, prekopavalo, rožicami zasajevalo — ma delalo se je, kako jedanput, kada su se za semanj belile naše mile kućice, žulili podi, pitarevale vrata i sve ča j' kade.

Fr.: Kada čevek ovo vidi, skoro mu ni žal umret. I ja mislim va tešlamente napisat mojem, da mi za Boga ne zapušćaju groba.

Jur.: I mane bi drago bilo, da mi moji čuvaju grob, ma još bi mi draže, da čuvaju i nikada da ne pozabe besedi, ča su ih va tolike leta od mane čuli.

Fr.: A to — to...

Jur.: Mi dva nismo nikakovi mudračini ni nikakove glavi fine, ma nam je sree vavek zdravo bilo, i duša. Zato će moj duh, kada umrem, bit svakemu zahvalan, ki mi bude na grob posadil bilo kakovu rožicu, ma će me još više razveselit, ako ga budem kadagod čul reć — Prišlo mi je, da storim to i to, ma ni prej dobro promislet i videt, ča bi mi rekal Jurina, da je živ.

Fr.: Jurina ale pak Franina. Mi smo vavek bili složni, iako bimo kadagoder imeli svaki svoju misal, naše cakuli bi se vavek zvršile tako, da bimo najzada pravo imeli jedan i drugi.

Jur.: Tako je! Neka samo tako delaju i drugi za nami. Neka se vavek spamećuju jedne stare naše besedi: slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.

Fr.: I kada umremo, neka ne pozabe pomolit se kadagod na našeh grobeh onako, kako njim bude nastadje od srca hodilo.

Fr.: Ovako, kako nam sada: Bože
Što ne vrijedi molba moja
Nek učini milost tvoja.
Da ne gorim bez pokoja.

Jur.: Med ovcami mesta dajmi.
Med kozliči stat ne daj mi.
Postavi me k desnoj strani.

Fr.: Amen!

IZ STRANE KOD BUZETA.

Krađa ovaca. - Čudno vrijeme. - O jevanje.

Više se puta čuje o krađi ovaca i ko va osobito na Poreštini, ali ipak ne više ko česo kao prije. Medjutim izgleda da je ati porok počeo hvatati korijen i ovije od pas. Mi na to nismo bili navikeni, p zato još više na nas djelovalo, da s je dogodila krađa u našem selu. Bilo j ovog petka prije deset sati navečer. Ja su svi ni išli spavati, a nepoznati lat veli su iz stale Ivanu i Petru Blaže četiri ovce. Jedna im je odmah pobjeg vratila se prema staji. Gospodar čuje jenje ovce, pogleda kroz prozor i vidi da je ova napolju. Upita domaću četad ko su zatvorili vrata, da je ovca ostala n olju. Odgovorише mu, da su zatvorili. k svake večeri. Kad je otišao da uguć u dvor, vidio je da ima na vratu ko konopca, a kad je došao u stalu opazi je, da fale još druge ovce. Odmah je po na noge svoje ukućane, a diglo se je i ol selo, kad su čuli da su tatovi od ovce. Nastalo je kričanje i potrcalo u potragu za tatovima sve muško i žen ko. Iza traženja od jednog sata našli su ce privezane uz jedno stalđo u udaljenost od 500 metara od sela. Lopovi nisu mogli da bježe sa ovcama, jer su im ljudi bil za petama, pa su ove privezali, misleć da će ih uzeti, kad se seljaci vrate kući, ko ne nabasaju na ove. Tako su ovce dovedene u selo. Seljaci su te večeri pa zali u štalama, jer su se bojali, da b tatovi mogli vratiti. Nu nestalo im je ca ga, pa si nisu ovog puta omastili lok, sto se ima zahvaliti lazoj slozi svih seljak u našem selu.

Kao posvuda tako je i kod nas ne ostano kiša. Kod ove silne kiše svaki se jeća i napominje one vruce ljetne dane, sad je trebalo kiše, a je nije bilo. No uzdasi ništa ne pomažu, pa moramo primati, ko ko dolazi, i kišu i sušu.

Moda prodire i u najudaljenije i najsiromašnije krajeve, pa se i kod nas sve pomalo mijenja. Djevojke nose čarape boje kao meso, niske cipele, a sada si spremaju i zimske kapute. Izgleda kao da smo postali gradjani. Ali sva ta lijepa moda mnogo košta, a obično malo traje. A danas treba računat i pametno i držati se onoga, što je korisnije.

IZ BRESTA - ŽBEVNICE.

Gospodarstvo. - Emigracija. - Kapelica. Pjevanje.

Mjeseca oktobra i početkom ovoga mjeseca palo nam je dosta kiše. Sada bi nam trebalo lijepo vrijeme, da si spravimo kući zelenje i da si priredimo drva za zimu. Ima još i krumpira, koji nije izvadjen.

Do danas se sprema iz našeg sela jedno dvadesetak mladića u Ameriku, naravski u Argentinu. To je mnogo za naše selo. Ostat će kod kuće nekoji starci i žene. Na proljeće će morati žene da kopaju, a ko će kositi? Nu mladi neće da čuju ništa, već im je jedina riječ «Amerika». Uzrok ovom naglom ostavljanju kraja je i loša godina. Zasluška ima malo; na cesti Trstenik-Rečjavas su nekolicina radila, ali su sada svršili. Sila kola lomi, pa su se dali u Argentinu. Oblasti idu ljudima na ruku pri poduzimanju potrebitih mjera. Daj Bog sreću našim iseljenicima i da zarade toliko, da si kod kuće prehrane obitelj i da se opet natrag kući vrate.

Već par godina se nalazi u ruševini naša kapelica na groblju. Na općini su nam obećavali, da će je popraviti, ali ona još uvijek propada, jer je bez krova. Šteta bi bila, da sasma propane, a bilo bi nam i na sramotu. Naši ?! i se ljudi morali dogovoriti pa iz jednog ili drugog kraja sakupiti potrebiti novac za popravak kapelice na mjestu našeg općeg stalnog boravka.

U našoj crkvi imademo misu svake nedjelje. Pjevanje je vrlo lijepo i ide svaka čast onomu, koji je naučio naše pjevačice, a i njima, koje se trse, da što ljepše pjevaju. — I.

Razno

Zabrana stranih ratnih filmova. Ured za kinematografsku cenzuru kod ministarstva inostranih djela razaslao je cirkulare, kojim kaže, da principielno nisu dozvoljeni tudji filmovi, koji prikazuju ratove, jer da je talijanski narod već zasićen prikazivanjima, kojima se uzveličuje hrabrost saveznickih vojska i velikoga ratu. Time se indirektno omalovažuju svi mnogo teži i slavniji napori talijanske vojske na domaćim i stranim frontima. Osim toga se u takovim filmovima prikazuju često puta takove strahote rata, koje silno impresioniraju publiku, naročito žene i mladež, i time potiščuju patriotski duh. A nije ni dotično kad se prikazuju smiješne scene, koje se protive vojničkoj disciplini.

Ta ista okružnica javlja, da su takodjer zabranjeni filmovi koji prikazuju neki naročiti život Napolitanaca, odnosno nekoje njihove slabe karakteristike, koje svakim danom sve više iščezavaju. Filmovi, koji prikazuju prosjaštvo, zablaćenost, lucnost i odrpanost, vrijedjaju u živo narod, koji radi, koji se diže u socialnom i moralnom životu nastojanjem režima. U ostalom takovi filmovi nemaju obično nikakve umjetničke vrijednosti, a vrijedjaju dostojanstvo Napulja i cijelog kraja.

Rumunjski brod sagradjen na Rijeci. U subotu je spušten u more na Rijeci rumunjski pomoćni brod za podmornicu Costantin, koji pripada rumunjskoj mornarici. Kod proslave su prisustvovale mjesne vlasti i rumunjski ministar u Rimu princ Ghica. Govorio je predsjednik brodogradilišnog društva i rumunjski ministar.

Komemoracija Malmgreena u Leningradu. Pod vodstvom predsjednika akademije znanosti Karpinskoga držala se u Leningradu svečana komemoracija Norvežanina Malmgreena, koji je poginuo na sjevernom polu pri ekspediciji generala Nobila. Mnogi su govornici držali svečane govore o životu i znanstvenom radu Malmgreena.

Veliki potres u Kolumbiji. U gradu Bogoti u Kolumbiji bio je veliki potres, koji je počinio velike štete i mnogo žrtava. Grad Tibirita je napola razrušen i pučanstvo je moralo napustiti grad.

Ostavka vlade u Rumunjskoj. Desadašnja vlada Vintile Bratianna bila je više puta ozbiljno ugrožena naročito sa strane seljačke stranke, koja nije više delazila u parlamentu, već se sastajala na svoje velike zborove, odakle je zauzimala ostar stav protiv vladi. Ventila Bratianu se je spretno opirao nasrtajima protivnika, na ekonomske prilike, a naročito ekonomski odnošaji sa inozemstvom zahtjevali su, da dodje do vlade, koja će imati veće autoritete, nego je ima vlada Bratiannova. Radi toga je regentsko vijeće pozvalo Bratianna da poda ostavku i dade mogućnost sastavu nove jače vlade. Bratianu se je iz početka malo opirao željama regentskog vijeća, izgovarajući se, da bi htio osigurati apliciranje vladinih odredaba glede stabiliziranja leja i provesti definitivno stabilizaciju rumunjske valute, osigurajući državi jaki zajam. Ali tome se nisu opirali samo članovi regentskog vijeća, već i nekoji političari bliži samom Bratianu. Radi toga je zaključio da preda ostavku, što je i učinio ove subote. U političkim se krugovima tvrdi, da će regentsko vijeće gledati da se stvori koncentracijska vlada, ali vjerojatnost je vrlo slaba. Po svoj prilici će novu vladu sastaviti vođa seljačke stranke Maniu, koji si je osigurao i saradnju bivšeg ministra inostranih djela, a sad održavnog rumunjskog ministra u Londonu Titulescua. On je zadnja odmah iza otvorenja krize otputovao iz Londona u Bukarešt. I prošlo je bio u prolazom kroz Trst, gdje ga je dočekao rumunjski konzul u Tristu za svojom supugom. Tom je prigodom primio jednog triestinskog novinara. Novinar ga je upitao za mišljenje, kako će se razviti vladina kriza u Rumunjskoj. Titulescu je odgovorio, da je informiran samo po telegramima, koje prima iz Bukarešta, a kakova ce vlada biti sastavljena da ce odgovoriti. Iskazao se vrati u Trst. Dakle nije htio da dade nikakvu izjavu i tom saljivom primjedbom je dao znak, da o tome ne će više da govori. Titulescu je prosljedio put u Bukarešt sa svojim legacijskim tajnikom Konstantinescuom.

Bugarski ministar financija prolazom kroz Trst. Jučer je ovdje u vlakom, kojim je putovao rumunjski ministar Titulescu, prolazio je za Sofiju i bugarski ministar financija Molov. I k njemu se približio jedan triestanski novinar i zapitao ga o poslovima u Bugarskoj. Ministar je spremao odgovoriti, da je on otsutan iz Bugarske veći dio mjeseca, ali ko onom što je informiran da je položaj u Bugarskoj u svakom pogledu vrlo dobar, pa tako i u financijalnom obziru. Sa novim zajmom se nije uspio dobiti. Narod radi u miru, ne ima prilikama u zemlji, parlamentarni sistem je redovito a vlada za poduzimanje ekonomskom preobrazivanju. Sto se tiče ostavke ministar je sam pregovarao s vodjama s velikim američkim i engleskim bankama. Mogu reći da sam zadovoljan sa načinom, kako se se rješili pregovori, sa povjerenjem, koje uživa u Bugarskoj. Sto se tiče odnosa sa Italiom ministar je izjavio:

Nedavno sam bio u vanjskoj politici, radi se vlade u interesu našeg naroda, pokazuju jasno iskrenu simpatiju, koje gaje prema velikoj talijanskoj naciji i prema čovjeku, koji danas upravlja njezinim sudbinama.

Pozdrav iseljenika. Mi iseljenici iz i koji odlazimo u Argentinu sa zadnje pozdrave našim ženama, djeci, prijateljima i zaručnicama želeći im ostanak. Raoul Cerdonje, San Marko, Sancin Ivan, Brčić Ivan, Ivan, Brčić Anton, Pasquale Ivan, Brčić Ante, Orlić Anton.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STAŽIĆ
Tisak: TISKARA „EDNOST" U TRSTU.

KUŠAJTE PITATI samo jedan put ljekara jedinu bocu Antireumatica ga, pa ćete se osvjedočiti o njegovoj kovitoj moći. Nadje se u ljekarni po Lit. 6.— boca. Laboratorij A Fiume 1.

IZGUBLJENI LOVAČKI PSI. Iz Ma nam izvijaju, da su pred nekoliko dana nestale jednome lovcu iz dječuje okolice dvije lovačke kuje ipsice, i to ima Ljeti i jedna smeđa žute dlake. Tko ih nadje, zamoli se, neka se javi u gostionici Šverk Vodicama.

MLJEKARSKOGA VODJU traži: Mljekarska Zadruga u Trnovom Tarenova Bistrica - Camaro, Pomale neka se javi izravno na Zadrugu do konca veljače t. g. sa osobnim podacima, koje naznačiti i svoje zahtjeve, te vrijeme kada bi dotični nastupio službu. Obećava priložiti dokaz o ne stručnjačke sposobnosti, bi dosadašnjoj službi, svjedodžbu poznavanja, di talijanski, u govorenju, te poznavanju pokrajinskih jezika.

PRODAJE se vise kuca od 50 do 500 Dit. na Sušaku - Jugoslavija. Informacije dobije se kod A. Pegan, Matta.

Izvrsno jelo

za objed i večeru jesu tjestenine PEKATETE (makaroni, spagete i druge.) Kod kupuje traži u omotima od kg sa pisom PEKATETE.

Novo! Zanimivo! Jeftino!

ROMAN

IZGUBLJENI

koji je izlazio u podlistku Istarske Riječi izišao je u posebnoj knjizi. Tu knjigu svi ljubitelji lijepog i zabavne stiva naručiti na ovu adresu:

Amministrazione del Istarska Riječ Trieste, Piazza Oberdan 1, II.

Stoji 2 lire, sa poštarinom 2 lire i 30 cent.

KURJE OČI

(kale)

liječi brzo i uspješno mast

Farmacia Sponza

TRST - Via Tor S. Piero 10 - TRST

Čuvajte se patvorina!

Mast Rya možete dobiti u svim ljekarnama uz sniženu cijenu od 3 lire.

Reumatični!

Ako koji pravik uporabi, osvjedočiti ćete se, da je vaša bolest izlječena. Služite se sa:

ANTIREUMATICUM **alga**

U svim ljekarnama po Lit. 6.— boca. Laboratorij ALGA - Fiume (Italija)